

El consum d'hipnosedants en joves entre 14 i 18 anys, què diuen les dades?

En els últims mesos, s'ha parlat molt en els mitjans de comunicació de la possible arribada d'una crisi per consum d'opiacis sintètics similar a la que s'està donant als EUA amb el fentanil.

Mentres que sembla que esta alarma no es justifica amb xifres (Martínez-Oró, 2024), una altra problemàtica també relacionada amb consum de fàrmacs mereix ser tinguda en compte. Es tracta del consum d'hipnosedants o benzodiazepines, un grup de fàrmacs que tenen una acció depressora sobre el sistema nerviós central i deprimixen la seua activitat de manera que, depenent de la dosi administrada, provoquen sedació somnolència i somni. La seua forma de presentació sol ser en tauletes o capsulas de diferents grandàries i colors i el seu ús més comú és la via oral. Són fàrmacs d'ús comú i és freqüent trobar-los en receptes prescrites pel personal mèdic. Alguns dels més coneguts són el diazepam, lorazepam, alprazolam, bromazepam o el zolpidem. De manera general, es prescriuen a persones que mostren símptomes d'estrés, malalties físiques lleus, alleujament de l'ansietat intensa o tristesa. Una de les característiques que cal tindre en compte és que la seua administració de forma prolongada pot causar dependència, especialment en persones que ja presenten patrons d'alcohol i altres drogues (Fundació Atenea, 2018).

Referent a això, la Fundació Atenea va realitzar un estudi molt interessant sobre la relació entre el consum de benzodiazepines i el factor gènere (Fundació Atenea, 2018). En este treball, van mostrar l'interessant resultat que, pel que fa al consum d'esta mena de fàrmacs, tant prescrits com fora de prescripció, les dones eren les que més el consumien, al contrari del que succeïx amb pràcticament tota la resta de les substàncies. Una altra de les coses que destaquen és que l'edat d'inici és entre 15 i 20 anys després que totes les altres drogues.

No obstant això, malgrat estes dades sobre l'edat, l'últim informe ESTUDES del 2023 a estudiants entre 14 i 18 anys llança unes dades sobre consum d'hipnosedants que val la pena ressaltar (Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre Drogues, 2023). En primer lloc, es desacata que, en el consum amb o sense recepta, encara que el que es fa de tipus esporàdic es manté estable, la prevalença de consum en trams més curts de temps registra un augment. Cal destacar com a important que el consum d'hipnosedants augmenta en la sèrie històrica en tots els trams temporals analitzats, sent les prevalences més altes les de 2023.

Però la dada més interessant està en la notable disparitat en la prevalença de consum en relació amb el sexe, que concorda amb el de la Fundació Atenea. El consum d'hipnosedants és major entre les xiques, on una de cada quatre manifesta haver ingerit este tipus de substàncies alguna vegada en la vida (26,1%), el doble que els xics (13,3%). A més, esta diferència entre sexes en el consum augmenta amb l'edat, un 36,9% de les

xiques de 18 anys ha consumit hipnosedants alguna vegada en la seua vida, mentres que en xics de 18 anys és del 18,7%. Quant a la sèrie històrica, també les xiques registren un augment, ja que passen de 24,1% en 2021 a 26,1% en 2023, mentres que en xics és un descens de 15,3% a 13,3%.

Quan es dirigix l'atenció els hipnosedants sense prescripció mèdica prèvia, continua havent-hi una prevalença major entre les xiques independentment de l'edat i el tram temporal de consum analitzat. Per als casos d'alguna vegada en la vida i de l'últim any les proporcions que es registren entre les alumnes pràcticament dupliquen les es registren entre els xics.

El que esta informació indica és que és molt necessari aprofundir en què és el que està succeint amb esta mena de consums i, sobretot, indagar en les causes que produïxen esta important bretxa de gènere.

Referències bibliogràfiques:

Delegación del Gobierno para el Plan Nacional sobre Drogas. (2023). Encuesta sobre uso de drogas en enseñanzas secundarias en España (ESTUDES), 1994-2023. https://pnsd.sanidad.gob.es/profesionales/sistemasInformacion/sistemaInformacion/pdf/ESTUDES_2023_Informe.pdf

Fundación Atenea. (2018). Consumo de hipnosedantes. Análisis histórico desde la perspectiva de género. https://pnsd.sanidad.gob.es/profesionales/publicaciones/catalogo/bibliotecaDigital/publicaciones/pdf/2019/20190508_Consumo_de_hipnosedantes_Analisis_historico_perspectiva_genero.pdf

Martínez-Oró, D. P. (2024). Fentanilo en España. Evidencias, percepciones y realidades. Episteme Social.